

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

IV. Quæ aliæ potiores Sectariorum sunt definitiones Sacramenti?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

go sigilla ista gratiæ promissæ sunt aut superuacua, aut parum necessaria, &c. Plura in Bellarmino libro 1. de Sacramentis cap. 14.

DICO AD I. Hæc ad rem nihil. Nam miracula rectè fiunt ad probandū Deum, eiusque promissa: quia, ut supernaturalia, ex se vim habent, non ex Verbo: At Sacramenta sine Verbo nullam.

AD II. Interrogatio ea Oecumenio est *Baptisma* ceu pignus ad Deum. 2. Lyrano &c. est interrogatorium baptismale; *Credis in. &c?* 3. Augustino, Basilio, &c. rectius est effectus ablutionis inter: sc conscientia bona.

AD III. Pactum Circumcisionis trahi nequit ad omnia Sacramenta. Deinde, Apostolus vocat eam sigillum iustitiæ fidei Abrahæ, non promissionis & pacti: idque quia ob signatam tenebat Circumcisionem cordis, olim reuelandam. Demum privilegium vnus Abrahæ transferri ad alios nequit: illud enim, quod esset pater fidelium, accepit merito iustitiæ, quam fide acq̄sierat; hinc *signum circumcisionis fuit ei signaculum iustitiæ fidei, ut sit pater omnium credentium.* Vnde circumcisio omnib. est in *συναγωγ.* sed non omnibus *σφραγίς iustitiæ fidei.* Hinc Scriptura sæpius meminit signi Circumcisionis, ac hinc de Abraham solum Sigilli.

AD IV. Iris & Circumcisio signa fœderis erant; sed ad memoriam iuandam; non ad fidem confirmandam: ceu & Baptismus & Eucharistia sunt Cōmemoratiua passionis Dominicæ; non Cōfirmatiua; quale est Verbum Dei promissionis, à quo illa signa pendent: Qui enim Verbo non crederet, crederet signo

minus. Ita *Chrysost. hom. 39. in Genesim.*

S. Patres verò Sacramenta vocant sigilla, tenſu alio, quàm Sacramentarii. 1. Tāquam notas summi Regis, quæis credentes separentur ab profanis: 2. Quia claudunt intra se gratiam, ceu obſignata regis manu. 3. Quia sunt publica attestatio fidei.

QVÆSTIO IV.

Qua aliæ potiores Sectariorum sunt definitiones Sacramenti?

PHANATICI, (vt eos Lutherus & Calvinus appellant) aiebant, Sacramenta esse symbola Christianæ Societatis, seu, ait Melancthon, *vissera ac nota sunt quibus cognoscuntur, ad quos pertinent promissiones diuine: id est, Christiani à non Christianis dignoscuntur.*

AUTOR. Sacramentorum vſus vt sit Distinguere alios ab aliis, non tamen est solus, aut præcipuus. 1. Quia Scriptura nusquam loquitur Distinctionis; sed Iustificationis. 2. Quia Confessio fidei melius distinguit: cum V. g. Baptismus sit veris Christianis communis cū hæreticis. 3. Quia cum Sacramenta vim habeant ex latere Christi passi, hoc nil opus fuisse: sat erat humanum placitum cuiuscunque tettere. 4. S. Patres præcul ab tali abhorrent sententia.

II. ANABAPTISTÆ fingunt Sacramenta esse signa vitæ etiæ, Christianæ: teste Melancthoue, Brentio, & Kemnitio.

AUTOR. Vt ille sit vſus ac finis eorum; non tamen solus, nec præcipuus: Tum ob prædictas rationes; tum quòd Sacramenta forent signa rerum futurarum vitæ emendationis.

III. ZWINGLIANORVM, Sacramenta esse initiationem & oppignorationem, qua vtentes iis se obligant Christo: ideoque esse testimonia, non iustitiæ ei, qui ea suscipit; sed toti Ecclesiæ de obligatione suscipiendis Christo facta. Hh 2 Au-

AUTOR. Verum hoc: sed falsum, quod alium finem vsunque non agnoscit altiore. 1. Quia sic Christus nil ageret per Sacramenta: At Ioann. 1. *Hic est, qui Baptizat*: Eph. 5. *Mundanseam*. 2. Quia Cinglius vult susceptorē Sacri: esse prius iustificatum; dein susceptione testari obligationem suam: At Scripturæ dicunt esse instituta Sacramenta ad iustificandum. 3. Qui Rom. 6. Baptismus significat mortem & resurrectionē Christi; 1. Cor. 11. Eucharistia est ad memoriam passi.

Orthodoxa Doctrina de Sacramenti ratione.

Sacramentum sit, 1. *Signum*, id est, res cognoscibilis, quæ ducat in cognitionem alterius. 2. *Sensibile* cuicunque sensui. 3. *Voluntarium*, seu datum, non naturâ factum. 4. *Analogum*, rei significatæ, seu simile. 5. *Significatiuum* rei Sacræ, non profanæ. 6. *Effectiuum* rei significatæ, scil. sanctificationis, quæ hîc fiat cum suscipitur. 7. Et fiat *Vi Sacramenti*, seu instrumentalis causæ. 8. Sitque status ac solennis *Ritus*, qui hominem Deo consecret. *Bell. l. 1. c. 9. de Sacrament.* Porro, *cap. 17. ibid.* de compositione Sacramenti.

Sacramenta Veteris Testamenti videntur habuisse Res solas non Verba: at Noui Testamenti constare debent Rebus, vt materiâ; & Verbis, vt formâ; sic, vt quæ est signum, formaliter significet; quæ est causa, vim habeat operatiuam. Non tamen necesse est, vt Res non sint Verba, aut verba non sint Res: sat, si aliquid fungatur vice Rei, aut Verbi; Neque necesse, vt res & verba, coniungan-

tur in omni Sacramento, vt partes essentielles rei eiudem.

QVÆSTIO V.

An Forma seu Verbum Sacramenti sit Prædicatorium, an Consecratoriuum?

LUTHERANI & CALVINIANI, in Baptismo requirunt duo genera verborum: Concionale præcedens ad instructionem; Baptismale in actu, *Ego te Baptizo &c.*

At in Cæna CALVINISTÆ requirunt vnum solum instructionis concionale, explicans verba Institutionis recitata.

LUTHERANI, verò hîc recitant verba Institutionis historice; sibi cum intentione consecrandi; Alii non citant: Vide *Kemnitium in Exam. p. 2.* Omnes tamen verè baptizant; sed non verè coniungunt.

II. LUTHERANI requirunt Verbum Concionale, non ad Essentiam Sacramenti; sed ad Fruendum eius susceptionem.

CALVINVS verò & CALVINISTÆ Concionale Verbum requirunt ad Essentiam Sacramenti. Vnde patet, Verbum baptismale recitari ab eis in actu, *Ego te baptizo &c.* non vt Formam Sacramenti; quippe quæ est Concionale verbum præcedens.

SVASIONES CALVINI, 1. Quia Augustinus tractatu 80. in Ioann. *Vnde tacita virtus aquæ. vt corpus tangat; & cor abicit Nisi faciente Verbo, non quia Ducitur; sed qui Creditur.* Nam in ipso Verbo aliud est *Verbum transiens, aliud virtus manens, hoc est Verbum fidei, quod predicamus.* Vnde in *Actu: & mundans cordia eorum.* &c.

2. Caluini, Brentii, Kemnitii. Quia de murmurare verba super aquam, aut panem est species quadam magicæ in cantatione.

3. CALVINVS Instit. lib. 4. c. 14. *Quia minimè obscurum est, quid Christus fecerit; quid nobis facere mandauerit; quid fecerint Apostoli; quid purior Ecclesia obseruauerit. Imò ab initio vsque mundi notum est, quæ sit signum aliquod obtulit Deum S. Patribus, in lege-*